

Στον σύγχρονο καπιταλισμό, ιδιαίτερα στο περιβάλλον της κρίσης και της επιδρομής του κεφαλαίου, η κλασική διάκριση «άμεσων» και μη, «μικρών» και «μεγάλων» ζητημάτων είναι εκτός τόπου και χρόνου. Και το θεωρητικά πιο «μικρό» αίτημα γίνεται «μεγάλο», καθώς η πάλη για την υλοποίησή του βρίσκεται απέναντί της άμεσα κι αποφασιστικά το σιδερόφρακτο μέτωπο κυβέρνησης, ΕΕ, εργοδοτών, ΔΝΤ.

του **Βασίλη Μηνακάκη**

Ανιχνεύοντας την ενότητα

Υπάρχει ένα κεντρικό ερώτημα καθοριστικής σημασίας: πώς θα ενωθεί ευρύτερα ο κόσμος της εργασίας και η νεολαία ώστε να αντιπαρατεθούν στην αντεργατική καταιγίδα και να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους; Θα προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε αντιπαρερχόμενοι τις ανιστόρητες αναλογίες και τη δήθεν «λενινιστική» τσιτατολογία. Όχι γιατί γυρίζουμε την πλάτη στη διαλεκτική ανάγνωση της ιστορίας ή του Λένιν, αλλά διότι αναζητούμε πρωτίστως μια απάντηση που εξορμά από τη «συγκεκριμένη ανάλυση της συγκεκριμένης κατάστασης» και αρνείται την επιλεκτικότητα.

Θα αντιπαρέλθουμε, επίσης, τον εγκλωβισμό στη «λαμπερή» μόνο όψη «συμβάντων» όπως το ΕΑΜ ή το Ενιαίο/Λαϊκό Μέτωπο, οι πλατείες και οι Αγανακτισμένοι, οι αραβικές εξεγέρσεις ή το 1968. Όχι γιατί την υποτιμούμε, αλλά διότι για να αντληθούν ουσιαστικά διδάγματα απαιτείται συνεκτίμηση και της «σκοτεινής» όψης· να δούμε δηλαδή την ενωτική φουσκοθαλασσιά αλλά και τις ενδογενείς αδυναμίες που οδήγησαν άλλοτε στο παταγώδες ξεφούσκωμα και την τραγωδία κι άλλοτε στη συνδιαλλαγή ή την πολιτική εκπόρνευση. Οφείλουμε στο κίνημα και στην υπόθεση στην οποία στρατευόμαστε μια τέτοια στάση. Δεν είναι φρόνιμο ούτε αποτελεσματικό σε μια εποχή σαν τη σημερινή να συμβιβαστούμε με κάτι λιγότερο, με τα «εύκολα»· να μηρυκάζουμε κάποια -συχνά εξιδανικευμένα- «παραδείγματα» του παρελθόντος. Πολύ πιο αποτελεσματικό είναι να δοκιμάσουμε έναν καινούργιο δρόμο -ατραπό προφανώς κι όχι λεωφόρο με «εξασφαλισμένη» πορεία- αντίστοιχο στα χαρακτηριστικά και τα επίδικα της ταξικής πάλης σήμερα. Ας επανέλθουμε στο αρχικό ερώτημα μέσα από κάποια υποερωτήματά του.

Σε ποιο περιεχόμενο μπορούν να ενωθούν οι εργάτες και οι νέοι σήμερα; Η απάντηση που συνήθως δίνεται -από δεξιές, κάποτε κι από αριστερές (συχνά και «ριζοσπαστικές») φωνές- είναι: Πάνω σε «άμεσα» αιτήματα, όπως η ανεργία, ο μισθός, το χαράτσι - όχι σε

«μακροπρόθεσμα» αιτήματα ούτε σε πολιτικούς στόχους ή τέλος πάντων σε πολιτικές αιχμές κατώτερης εμβέλειας.

Ισχύει κάτι τέτοιο; Όχι! Είναι αυτονόητο ότι το έδαφος στο οποίο θα ενωθεί η εργατική πλειοψηφία είναι τα ζωτικά της προβλήματα, οι ανάγκες και τα συμφέροντά της. Όποιος φαντασιώνεται ότι μπορεί να εκπροσωπήσει ή να διεκδικήσει ευρύτερους απελευθερωτικούς σκοπούς χωρίς να πρωτοστατεί στην καθημερινή πάλη γι' αυτά τα συμφέροντα (υλικά και μη) είναι βαθιά νυχτωμένος. Εξίσου βαθιά νυχτωμένος όμως είναι όποιος εξισώνει την πάλη για τις ζωτικές ανάγκες με την πάλη για τα λεγόμενα «άμεσα», για την «επιβίωση», για να μην περάσει απλώς κάποιο μέτρο (που προφανώς και πρέπει να δοθεί αυτή η πάλη) ή για να «ξηλωθεί το μνημονιακό κεκτημένο». Αυτή η εξίσωση δεν ισχύει, στηρίζεται σε αυθαιρεσίες κι όχι στα πραγματικά δεδομένα της ταξικής πάλης.

Η λογική ενός πιο ανθρώπινου καπιταλισμού, παρά την ενωτική πλειοδοσία, δεν μπορεί να ενώσει

Ας συζητήσουμε το εξής: Πόσο «άμεσα», «μικρά» είναι τα λεγόμενα «άμεσα αιτήματα»; Στον σύγχρονο καπιταλισμό –ιδιαίτερα στο περιβάλλον που δημιουργούν η κρίση και η αστική στρατηγική υπέρβασής της, το πανευρωπαϊκό σύμφωνο σταθερότητας, τα εγχώρια Μνημόνια, ο ενδοκαπιταλιστικός ανταγωνισμός– η κλασική διάκριση «άμεσων» και μη, «μικρών» και «μεγάλων» ζητημάτων είναι εκτός τόπου και χρόνου. Και το θεωρητικά πιο «μικρό» αίτημα (π.χ. φάρμακα στους ηλικιωμένους, ρεύμα στους φτωχούς, επίδομα σε όλους τους ανέργους) γίνεται «μεγάλο», καθώς η πάλη για την υλοποίησή του βρίσκει απέναντί της από την πρώτη κιόλας στιγμή, αμέσως κι αποφασιστικά, το σιδηρόφρακτο μέτωπο κυβέρνησης, ΕΕ, εργοδοτών, ΔΝΤ, δανειστών, ΜΜΕ και απαιτεί σύγκρουση με το διαμορφωμένο αντιδραστικό πλαίσιο· καθώς δηλαδή η πάλη για την ικανοποίησή του –αν είναι πραγματική και δεν γίνεται για την τιμή των όπλων– πυροδοτεί μια ευρύτερη δυναμική, γενικεύει αμέσως την αντιπαράθεση έτσι ώστε να τίθεται ζήτημα ανατροπής και εξουσίας, εξελίσσεται σε «μικρογραφία της επανάστασης», για να θυμηθούμε και τον Λένιν.

Από αυτήν την πραγματικότητα απορρέουν τρεις πολιτικές στάσεις:

Πρώτο, στρουθοκαμηλίζουμε –συνειδητά ή ασυνείδητα– απέναντι στα χαρακτηριστικά και τη δυναμική της ταξικής πάλης σήμερα, μένοντας προσκολλημένοι στις χρεοκοπημένες συνταγές του χθες, επιμένοντας να βαφτίζουμε «άμεσα» ή «επιβίωσης» τα κορυφαία εργατικά προβλήματα και να τα διαχωρίζουμε ή, χειρότερα, να τα αντιπαραθέτουμε στα λεγόμενα «μακροπρόθεσμα», θεωρώντας «άλλης ώρας» τη συζήτηση για τις ριζικές τομές,

την ανατροπή που απαιτεί η ικανοποίησή τους. Αυτή η στάση αφοπλίζει κι αποδυναμώνει την πάλη, την οδηγεί –όσο μαζική, μαχητική ή ηρωική κι αν είναι– από ήττα σε ήττα. Τελικά, αντί να ενώνει, διασπά τους εργαζόμενους, που δεν είναι ανόητοι, αντιλαμβάνονται τη βέβαιη αντίδραση του αντιπάλου, αν κάνουν ένα πραγματικό διεκδικητικό βήμα, και στη βάση αυτή ή ριζοσπαστικοποιούνται (άρα ενώνονται σε πιο προωθημένο αντικαπιταλιστικό πλαίσιο κι όχι στον κατώτερο «κοινό παρονομαστή») ή αποθαρρύνονται, άλλοτε εξ αρχής (οπότε κανένας αγώνας δεν ξεκινά καν) κι άλλοτε στην πρώτη καμπή και δυσκολία της πάλης.

Δεύτερον, αναγνωρίζουμε τη νέα κατάσταση, για να οδηγηθούμε όμως σε καθήλωση της πάλης από δύο φαινομενικά αντίθετους δρόμους: τον ΣΥΡΙΖΑϊκο (αφού έτσι έχουν τα πράγματα, ας αρκεστούμε στην ψήφο, αναμένοντας να λύσει κάποια από τα προβλήματα μια «κυβέρνηση σωτηρίας» με κορμό τον ΣΥΡΙΖΑ) ή από τον εξίσου καταστροφικό του ΚΚΕ (αφού έτσι είναι τα πράγματα, δεν έχουν νόημα οι μάχες για τα «επιμέρους»: ας αρκεστούμε σε συνδικαλιστικές διαμαρτυρίες και ψήφο στο ΚΚΕ, ώστε κάποτε να ωριμάσουν οι προϋποθέσεις για μια συνολική αλλαγή). Είναι αυτονόητο ότι κανένας από αυτούς τους δρόμους (στην κοινοβουλευτική του εκδοχή ή στις εξωκοινοβουλευτικές του παραλλαγές) δεν μπορεί να ενώσει μαζικά τους εργάτες· να τους ενώσει εννοείται στην πάλη κι όχι στη κάλη. Γιατί ξέρουμε και την ισχύ και τη διαφορά αυτών των δύο στάσεων, και δεν μπορεί να θαμπωνόμαστε από τα κοινοβουλευτικά ποσοστά και μόνο. Τα εργατικά συμφέροντα απαιτούν πρωτίστως ενότητα στη δράση – μόνο αυτή μπορεί να φέρει αποτελέσματα.

Τρίτον, αναγνωρίζουμε την πραγματικότητα αυτή για να ριχτούμε με μαχητικό-ενωτικό πνεύμα, πρωτοτυπία και δημιουργικότητα στην πάλη για τα εργατικά συμφέροντα και τις νεολαιίστικες ανάγκες –και τα πιο στοιχειώδη– ανατινάζοντας τις πλαστές διαχωριστικές γραμμές «άμεσων» ή μη, «επιβίωσης» ή «ζωής», ανιχνεύοντας την πραγματική δυναμική της ταξικής πάλης, επενδύοντας σε αυτήν, εξοπλίζοντας το κίνημα κι αυξάνοντας τις πιθανότητες και για νίκη-κατακτήσεις στα λεγόμενα «άμεσα» αλλά και για αλλαγή των συσχετισμών σε επαναστατική κατεύθυνση και για προσέγγιση του μεγάλου επαναστατικού άλματος· εντέλει, ακολουθώντας τον μοναδικό δρόμο που μπορεί –δύσκολα, το ομολογούμε– να ενώσει και αμέσως και με προοπτική τους εργαζόμενους και τους νέους.

Ας δούμε ένα δεύτερο υποερώτημα: Μπορεί στην πραγματική ζωή –όχι στις ασκήσεις επί χάρτου– να υπάρξει η χρονική ακολουθία-εξίσωση «πρώτα τα αμυντικά, μετά τα επιθετικά» αιτήματα, «πρώτα τα άμεσα, μετά τα γενικότερα»; Ποια διαλεκτική –και δη μαρξιστική– της ταξικής πάλης, ποια ανάλυση του καπιταλισμού –και δη του σύγχρονου– υπαγορεύει ότι μπορεί τάχα να κερδηθεί «πρώτα η μη χειροτέρευση κι έπειτα η βελτίωση»· ότι πρέπει

υποχρεωτικά να εξασφαλίσουμε πρώτα το «ζην» και μετά το «ευ ζην», πρώτα να νικήσουμε στο επίδομα ανεργίας, στο μισθό, στον ΕΝΦΙΑ και ύστερα να ακυρώσουμε τις ιδιωτικοποιήσεις, να φτιάξουμε δημόσια φαρμακοβιομηχανία, να ξεμπλέξουμε με το χρέος και την ΕΕ;

Αν υπάρχει «υποχρεωτική πορεία», υποχρεωτική χρονική διαδοχή κι όχι διαλεκτική σχέση, γιατί να μη γίνει αποδεκτή η μαθητεία, αφού δίνει άμεση διέξοδο σε σχέση με τις σπουδές χωρίς δουλειά; Γιατί να μη νομιμοποιηθεί το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, συνοδευόμενο βέβαια από το αίτημα αύξησης π.χ., στα 700 ευρώ; Γιατί, δηλαδή, να μη νομιμοποιηθεί ο εξελικτικός, μεταρρυθμιστικός δρόμος – και μάλιστα όχι του επιθετικού αλλά του αμυντικού ρεφορμισμού, που οδηγεί στο φτιασίδωμα όχι του καπιταλισμού του 1960 αλλά του σάπιου καπιταλισμού της εξαθλίωσης του 2014;

Υπάρχει ένας ακόμη λόγος που καθιστά την εν λόγω άποψη λανθασμένη: η θέση που τη διαπνέει –άλλοτε ρητά κι άλλοτε υπόρρητα– ότι η συνύπαρξη «αμυντικών ή άμεσων» και «επιθετικών ή μακροπρόθεσμων» αιτημάτων στο πλαίσιο πάλης λειτουργεί ανταγωνιστικά, ανθενωτικά, και εξασθενεί την πάλη για τα πρώτα. Είναι βαθιά εσφαλμένη αυτή η άποψη. Αν επιβεβαιωνόταν, η συνδικαλιστική γραφειοκρατία –που κινείται με αυτήν τη λογική– θα συσπείρωνε πλατιά την εργατική πλειονότητα. Στην πραγματικότητα, ισχύει το αντίστροφο: η καταγγελλόμενη συνύπαρξη λειτουργεί συσπειρωτικά κι όχι διχαστικά, υπέρ της ενότητας των εργαζομένων και όχι ενάντια της, ενισχύει τη μαχητικότητα και την αποτελεσματικότητα της πάλης για τα «στοιχειώδη». Υπάρχει δηλαδή σχέση οργανικής αλληλοτροφοδότησης, όχι αλληλοαποκλεισμού ή χρονικής διαδοχής.

Ένα τρίτο υποερώτημα: Το «να μην περάσουν» κάποια μέτρα ή το «επιστροφή στο 2009» μπορούν ως προμετωπίδες να ενώσει τους πάντες; Μέγα λάθος. Η εργαζόμενη πλειοψηφία δεν ζούσε καλά ούτε τότε· έτσι, ο ορίζοντάς της σήμερα δεν πρέπει να καθορίζεται από την προ Μνημονίων κατάσταση. Επιπλέον, ήδη στην προ του 2009 κατάσταση υπήρχαν διαφοροποιήσεις στο σώμα της εργατικής τάξης (π.χ. στους όρους συνταξιοδότησης), οπότε τα «να μην περάσουν», «σύνταξη στα 60» ή «επιστροφή στο προ Μνημονίων ασφαλιστικό καθεστώς» διαιωνίζουν τον κατακερματισμό και δεν μπορούσαν ήδη από τότε –πολύ περισσότερο σήμερα– να ενώσουν την εργατική πλειονότητα. Το κυριότερο, ένα τέτοιο πλαίσιο αφήνει απέξω την εργατική νεολαία, που μπαίνει στην «αγορά εργασίας» κάτω από ένα εντελώς διαφορετικό εργασιακό, κοινωνικό, ασφαλιστικό καθεστώς. Αλλά με την εργαζόμενη νεολαία στα αζήτητα του κινήματος, φαντάζεται κανείς ότι μπορεί να υπάρξει σήμερα –και πολύ περισσότερο αύριο– πλειοψηφική εργατική-λαϊκή ενότητα, μαζικός κι αποτελεσματικός αγώνας;

Κι ένα τελευταίο υποερώτημα: Άραγε ζωτική ανάγκη των εργαζομένων είναι απλώς να φάνε, όχι να ζήσουν αξιοπρεπώς; Είναι απλώς να έχουν δουλειά, όχι να δουλεύουν λιγότερο, ανθρωπινά και με αξιοπρεπείς αμοιβές; Από πού κι ως πού το μόνο στοιχείο που καθορίζει την κοινωνική πραγματικότητα, τη θέση και τη συνείδησή τους είναι οι –μάλιστα εκχυδαϊσμένα και υλικά, όχι υλιστικά και διαλεκτικά νοούμενες– ανάγκες της επιβίωσης; Από πού κι ως πού αυτό από μόνο του μπορεί να τους ενώσει και να τους κινητοποιήσει; Αν είναι έτσι σε ποιον πλανήτη κατοικοεδρεύουν οι δυνατότητες της εποχής, τι νόημα έχει να μιλάμε γι' αυτές, αν απωθούνται στο υπερπέραν του κομμουνιστικού μας μέλλοντος (αντιγράφοντας, έστω με παραλλαγές, τις χρεοκοπημένες συνταγές του κομμουνιστικού ρεφορμισμού, όπου τα μεγάλα λόγια και τα προγράμματα υπήρχαν μόνο για τα αραχνιασμένα ράφια των γραφείων ή τις εσωτερικές θεωρητικές ημερίδες); Πόσο βάσιμη είναι τότε η κομμουνιστική δυνατότητα; Γιατί να μην αρκεστούν οι εργαζόμενοι σε έναν πιο ανθρώπινο καπιταλισμό, ένα «κράτος πρόνοιας» έστω κατώτερων προδιαγραφών;

Ας δούμε την πραγματικότητα κατάματα: αυτή η λογική, παρά την ενωτική πλειοδοσία, δεν μπορεί να ενώσει, να συνεγείρει τους εργάτες – αν το καταφέρει προς στιγμήν, δύσκολα θα ξεφύγει από το έδαφος της καπιταλιστικής πραγματικότητας. Κυρίως δεν θα μπορεί να ενώσει τους νέους, που με βεβαιότητα δεν θα σπαταλήσουν ούτε μια «αγωνιστική ώρα» για μια τέτοια προοπτική καθώς αντιλαμβάνονται πόσο ουτοπική είναι. Η καρκινοβασία της APEN στα πανεπιστήμια στη ζώνη του 5%, τη στιγμή που ο ΣΥΡΙΖΑ έχει πενταπλάσιά ή και εξαπλάσια εκλογικά ποσοστά, σίγουρα κάτι δείχνει.

Με ποιες μορφές, σε ποιες δομές συγκρότησης;

Υπάρχει ένα ακόμη ερώτημα: σε ποιες δομές, σε ποιες συλλογικότητες μπορεί να ενωθούν πλατιά οι εργαζόμενοι και οι νέοι; Διατυπώνονται δυο αναπόδεικτα και αναποτελεσματικά αξιώματα.

Αξίωμα πρώτο: Η ενότητα και η κοινή δράση της Αριστεράς αποτελούν τον βασικό δρόμο ενοποίησης των εργαζομένων και των νέων. Δεν τεκμηριώνεται η ισχύς αυτού του αξιώματος από πουθενά. Ασφαλώς και συνεισφέρει η κοινή δράση των μαχόμενων αριστερών δυνάμεων. Ασφαλώς και πρέπει να επιδιώκεται με σταθερότητα, επιμονή, ανοιχτό πνεύμα και ισοτιμία, κόντρα στον κάθε λογής σεχταρισμό και ηγεμονισμό. Από μόνη της όμως δεν αρκεί. Δεν αποτελεί «φάρμακο διά πάσα νόσον». Αν δεν συνοδεύεται από στοιχεία που αναπτύσσονται σε διπλανές στήλες, αν το πλαίσιό της δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα του «προλεταριακού πολυκόσμου» και στη δυναμική της ταξικής πάλης, έχει κανείς την αυταπάτη πως αρκεί να υψωθεί η κόκκινη σημαία της ενωμένης Αριστεράς

για να ξεσηκωθούν κατά χιλιάδες οι εργατικές και νεολαιίστικες μάζες;

Αξίωμα δεύτερο: Η ενότητα θα οικοδομηθεί μέσα στις και μέσα από τις υπάρχουσες δομές του συνδικαλιστικού κινήματος. Ουδέν αναληθέστερο, όταν στα συνδικάτα του ιδιωτικού τομέα συμμετέχει μόνο το 8% των εργαζομένων, όταν υπάρχουν 1,5 εκατομμύρια άνεργοι, που αν ξαναβρούν δουλειά δύσκολα θα είναι στον κλάδο απ' όπου έφυγαν, όταν με βάουτσερ κι άλλες τέτοιες μορφές απασχολούνται εκατοντάδες χιλιάδες εργαζόμενοι, όταν στον ίδιο χώρο (π.χ. τράπεζα ή πολυκατάστημα) δουλεύουν εργαζόμενοι με διαφορετικά καθεστώτα, διαφορετικό μισθό και διαφορετικό εργοδότη. Όταν ισχύουν όλα αυτά κι ακόμη τόσα, ποιος στ' αλήθεια πιστεύει πως οι δομές και συγκροτήσεις του υπάρχοντος συνδικαλισμού αρκούν για να ενώσουν τους εργαζόμενους –και κυρίως τους νέους– στην πάλη για τα δικαιώματά τους;

Τι λοιπόν είναι πιο ουσιαστικό: ο απόλυτος εγκλωβισμός σε ό,τι έχει αποδειχτεί πολλαπλώς αναποτελεσματικό ή ο δύσκολος δρόμος της ταξικής ανασυγκρότησης του εργατικού κινήματος; Πού πρέπει να ρίξει το βάρος της η αντικαπιταλιστική Αριστερά, αν θέλει πραγματικά να χτίσει γέφυρες επαφής με την εργατική και νεολαιίστικη πλειονότητα, να συμβάλει στην ενότητά της στη δράση: σε αυτό που οι εργάτες και οι νέοι έχουν αποδεδειγμένα απαρνηθεί ή σε συλλογικότητες που –μέσα από πειραματισμούς, δοκιμές και λάθη– θα μπορέσουν να συσπειρώσουν πραγματικά πλατιά και ενωτικά;

Δεν χρειάζεται ιδιαίτερη ευφυΐα για να δει κανείς την απάντηση. Χρειάζεται, αντιθέτως, απερίγραπτος στρουθοκαμηλισμός για να μην τη δει.

Ενότητα και Πολιτική: Κρίσιμη σχέση για τη μαζική συσπείρωση

ΔΙΑΖΥΓΙΟ ΜΕ ΤΟ ΔΙΧΑΣΜΟ

Η ύπαρξη πολιτικών στόχων στο πλαίσιο, στο περιεχόμενο του μαζικού κινήματος είναι περιττή, λειτουργεί ανθενωτικά, ακούγεται συχνά. Τι χρειάζονται τα «διαγραφή του χρέους, έξω από το ευρώ και την ΕΕ, να πληρώσει το κεφάλαιο» -δεν προσθέτουν κάτι, αντιθέτως διαιρούν τους εργαζόμενους • είναι αρκετό να προβάλλονται από την αυτοτελή δουλειά του κόμματος ή του μετώπου (εν προκειμένω της ΑΝΤΑΡΣΥΑ). Σε μια άλλη εκδοχή, πρέπει να τα θέτουμε, αλλά όχι εξ αρχής, μόνον «όταν» θα τεθούν επί τάπητος.

Κατά πρώτον, είναι απόλυτα ανυπόστατη η μομφή που συχνά απευθύνεται στους αγωνιστές

της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς πως τάχα βάζουν φρένο στην ενωτική εργατική και νεολαιίστικη πάλη, αν δεν υπάρχουν στο πλαίσιό της αυτοί οι πολιτικοί κόμβοι. Πως αρνούνται την κοινή δράση στο μαζικό κίνημα αν οι εργαζόμενοι ή άλλες παρατάξεις που μιλούν στο όνομα της Αριστεράς δεν ομνύουν στο «αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα» ή στο «έξω από την ΕΕ». Κάτι τέτοιο δεν ισχύει – και σωστά. Δυστυχώς για τους συκοφάντες κι ευτυχώς για την ενωτική πάλη των εργαζομένων, οι αγωνιστές της Αντικαπιταλιστικής Αριστεράς έχουν γενικά την ωριμότητα να μένουν στην ουσία.

Ας δούμε όμως την ουσία του επιχειρήματος. Χρειάζονται ή όχι στη μαζική ενωτική πάλη αυτοί οι πολιτικοί κόμβοι, συσπειρώνουν ή διασπούν; Μια πρώτη απάντηση δίνει η ιστορία του εργατικού κινήματος: ο διχασμός συνδικαλιστικού-πολιτικού αγώνα, είτε με τη μέθοδο του κομμουνιστικού ρεφορμισμού (η τάξη κάνει μόνο οικονομικό αγώνα, πολιτικό αγώνα κάνει το κόμμα – δηλ., η ηγεσία του) είτε με τη μέθοδο του κλασικού ρεφορμισμού (αποδεχόμαστε το υπάρχον πολιτικό πλαίσιο κι απλώς διεκδικούμε βελτιώσεις ή μη χειροτέρευση), αποδείχθηκε διαχρονικά απολύτως καταστροφικός και αναποτελεσματικός. Αρα αυτό που απαιτείται είναι να τον υπερβούμε, όχι να τον αναπαράγουμε και να τον διαιωνίσουμε -μια πλευρά κι αυτή της τόσο αναγκαίας ταξικής ανασυγκρότησης του εργατικού κινήματος.

Η κυριότερη όμως απάντηση έρχεται από την πραγματικότητα της ταξικής πάλης σήμερα. Όταν για να δοθεί επίδομα ανεργίας σε όλους πρέπει να ανατραπεί το πλαίσιο λειτουργίας της ΕΕ• για να καταργηθεί ο ΕΝΦΙΑ θα πρέπει τα ομόλογα που κατέχουν οι πιστωτές -τα κράτη ή τα χετζ φαντς από τα νησιά Κεϊμάν- να χάσουν την αξία τους• όταν τα σε διατεταγμένη υπηρεσία ΜΜΕ το «υπενθυμίζουν» αυτό στο λαό και τη νεολαία ανά πάσα στιγμή και η λαϊκή πλειοψηφία το «εισπράττει» επίσης ανά πάσα στιγμή, άλλοτε για να καταλήξει στο «απέναντι έχουμε αδιαπέραστο τείχος, ας τη βολέψουμε όπως μπορούμε» κι άλλοτε στο «ας υπερβούμε αυτό το πλαίσιο» -όταν ισχύουν όλα αυτά τότε δύο επιλογές υπάρχουν για να ενωθεί πραγματικά η τάξη στην πάλη, για να ενοποιηθούν όλοι οι παραπόταμοι ή τα υπόγεια ρεύματα της εργατικής και νεολαιίστικης πάλης:

Ή το κίνημα αποχωρεί από το πεδίο της πολιτικής πάλης, αυτοεγκλωβιζόμενο στα επιμέρους, τη στιγμή που η πάλη έχει την τάση να γενικεύεται και η ικανοποίηση τού πιο στοιχειώδους αιτήματος απαιτεί συνολικές πολιτικές λύσεις, ή «σηκώνει το γάντι», δεν «αναβάλλει» για αύριο ζητήματα τα οποία τίθενται σήμερα, επηρεάζουν ήδη από σήμερα τα μυαλά των εργαζομένων και την ένταξη τους στην πάλη και σίγουρα θα τεθούν με οξύτητα αν υπάρξει πραγματικός αγώνας. Ή αλλιώς η Αριστερά απεμπολεί ένα από τα βασικά -το πιο βασικό, για την ακρίβεια- «εργαλείο» με τα οποία ασκεί τη δική της πολιτική, την εργατική-

επαναστατική πολιτική, ή τα αναδεικνύει σε προμετωπίδα και αιχμή του δόρατος, ξεμπερδεύοντας τους λογαριασμούς της με τις κάθε λογής κυβερνητικές αυταπάτες και, πάνω απ' όλα, με την αστική αντίληψη, την αστική επιρροή περί πολιτικής πάλης.

Πηγή: [PRIN](#)